

Dražba a promlčecí doba

Subjektivní promlčecí doba nemůže v případě dražby začít běžet od okamžiku, kdy bylo dosavadnímu vlastníku doručeno usnesení o příklepu, pokud v tu dobu ještě není jisté, zda se skutečně vydražitel stane vlastníkem vydražené věci, a to zpětně k okamžiku udělení příklepu licitátorem; samotná vědomost o příklepu ve veřejné dražbě tak ještě sama o sobě nemůže znamenat vědomost o pozbytí vlastnického práva.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 2508/2009, ze dne 29.7.2010)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce J. F., zastoupeného JUDr. V.H., advokátkou se sídlem v P., proti žalovanému JUDr. M. U., zastoupenému Mgr. J. V., advokátem se sídlem v P., o náhradu škody, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 9 pod sp. zn. 60 C 117/2006, o dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. prosince 2008, č. j. 15 Co 470/2008-104, tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. prosince 2008, č. j. 15 Co 470/2008-104, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Obvodní soud pro Prahu 9 rozsudkem ze dne 31. 1. 2008, č. j. 60 C 117/2006-70, zamítl žalobu na zaplacení 4.473.000,- Kč a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Vyšel ze zjištění, že podle zástavní smlouvy uzavřené dne 28. 3. 1996 mezi žalobcem jako zástavcem a Ing. J. B. a R. S. jako zástavními věřiteli a I. H. a J. Š. jako dlužníky, je zástavní věřitel oprávněn, nebude-li zajištěná pohledávka řádně a včas splněna, prodat zástavu (dům č. p. 1200 v P. 8, a stavební parcely č. 716 a 717 v katastrálním území Libeň - dále též jen „nemovitosti“) ve veřejné dražbě nebo jiným vhodným způsobem, a to po předchozím včasné a písemné upozornění zástavce na zamýšlený výkon zástavního práva. Dne 21. 3. 2003 Speciální bezpečnostní služba, spol. s r. o. (jako zástavní věřitel na základě postoupené pohledávky zajištěné výše uvedeným zástavním právem) podala u žalovaného návrh na provedení dražby nemovitostí, které dne 15. 7. 2003 vydražila společnost R.L. Kladno, spol. s r. o.; téhož dne žalovaný vydal usnesení o příklepu k vydraženým nemovitostem (rozhodnutí bylo žalobci doručeno 21. 7. 2003) a k doplacení nejvyššího podání určil lhůtu 60 dnů od právní moci usnesení. Žalovaný dne 7. 6. 2004 vydal vydražiteli potvrzení o nabytí vlastnictví k předmětným nemovitostem, v němž uvedl, že část nejvyššího podání (2.000.000,- Kč) byla uhrazena v den dražby a zbytek (2.473.000,- Kč) bankovním převodem na účet dražebníka dne 7. 6. 2004. Nárok na náhradu škody, spočívající v hodnotě nemovitostí, jejichž vlastnictví měl žalobce pozbytý jednáním žalovaného (podle žaloby návrh na provedení dražby učinila neoprávněná osoba, žalovaný nerespektoval předkupní právo otce žalobce, nejvyšší podání bylo vydražitelem dopláceno po lhůtě stanovené žalovaným), shledal soud prvního stupně promlčeným v důsledku marného uplynutí dvouleté subjektivní promlčecí doby podle § 106 odst. 1 obč. zák. Dovodil, že promlčecí doba začala běžet od 21. 7. 2003, kdy bylo žalobci doručeno usnesení žalovaného o příklepu, které představuje právní titul, na jehož základě žalobce pozbyl své vlastnické právo k předmětným nemovitostem. Žaloba byla tedy dne 9. 6. 2006 podána opožděně. Vedle toho se soud prvního stupně zabýval předpoklady odpovědnosti žalovaného exekutora za škodu podle § 32 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů (dále též jen „exekuční řád“), a dospěl k závěru, že žalovaný žádnou právní povinnost při výkonu své činnosti neporušil.

K odvolání žalobce Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 9. 12. 2008, č. j. 15 Co 470/2008-104, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně a ztotožnil se i s jeho závěrem o promlčení, k němuž doplnil, že doručením usnesení o příklepu dne 21. 7. 2003 žalobce nabyl zcela jednoznačně vědomost o tom, že bylo rozhodnuto o změně vlastnického práva ve prospěch vydražitele, tedy že tak ztrácí vlastnické právo k nemovitostem, neboť byly prodány v dražbě. Navíc je ze samotného chování žalobce zřejmé, že od tohoto data začal činit kroky k ochraně svého vlastnického práva, když zmocnil advokáta, který pak za něj podal odvolání proti usnesení o příklepu. Úvahy týkající se posouzení samotných podmínek odpovědnosti žalovaného za škodu jsou pak nadbytečné, neboť závěr o promlčení uplatněného nároku postačuje k zamítnutí žaloby.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, které odůvodňuje podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř.; nesprávné právní posouzení, jemuž přisuzuje zásadní význam ve smyslu § 237 odst. 1 písm. c), odst. 3 o.s.ř., spatřuje v posouzení otázky promlčení. Má za to, že den doručení usnesení o příklepu nelze považovat za počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty, neboť to ještě neznamena, že žalobce ztrácí vlastnické právo k nemovitostem a že mu vznikla škoda. Rozhodným dnem z hlediska vzniku škody je den vydání potvrzení o nabytí vlastnictví (i u žádosti o provedení změny vlastnického práva v katastru nemovitostí se čeká, zda vydražitel doplatí nejvyšší podání), proto vzhledem k tomu, že nelze prokázat, kdy se žalobce o vzniku škody dozvěděl, je nutné vycházet z objektivní tříleté promlčecí doby od 8. 6. 2004 (dne 7. 6. 2004 totiž bylo doplaceno nejvyšší podání a potvrzeno nabytí vlastnictví). Dále namítá, že odvolací soud se s odkazem na promlčení nároku nevypořádal se žádnou z odvolacích námitek, tj. zejména, že na straně žalovaného došlo k porušení právních povinností při výkonu jeho činnosti podle exekučního řádu, že doručení dražební vyhlášky uložením na poště bylo neúčinné a že nejvyšší podání nebylo vydražitelem doplaceno ve lhůtě stanovené v usnesení o příklepu. Žalobce navrhuje, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření navrhl, aby bylo dovolání odmítnuto, neboť odvolací soud poté, co shledal opodstatněnou námitku promlčení, se v souladu se zásadou procesní hospodárnosti již nezabýval námitkami týkajícími se posouzení předpokladů odpovědnosti za škodu. Dovolací námitky stran promlčení jsou nepodloženou subjektivní polemikou, která nereflektuje skutkový stav zjištěný v průběhu soudního řízení.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, osobou oprávněnou - účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o.s.ř.), dovolání projednal a rozhodl o něm podle dosavadních předpisů (tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném před 1. 7. 2009 - srov. bod 12. čl. II zákona č. [7/2009](#) Sb.) vzhledem k tomu, že dovoláním napadený rozsudek byl vydán dne 9. 12. 2008. Dospěl k závěru, že dovolání proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl rozsudek soudu prvního stupně potvrzen, je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř., a to pro posouzení otázky počátku běhu subjektivní promlčecí doby k uplatnění nároku na náhradu škody způsobené exekutorem při výkonu dražby podle § 76 odst. 2 exekučního řádu, která dosud dovolacím soudem nebyla řešena. Dovolání je důvodné.

Odvolacímu soudu je třeba přisvědčit v tom, že byla-li úspěšně uplatněna námitka promlčení, nelze žalobě na náhradu škody vyhovět a je procesně neekonomické zabývat se dále i jednotlivými předpoklady odpovědnosti žalovaného za škodu. Proto veškeré dovolací námitky ohledně naplnění podmínek odpovědnosti exekutora za škodu postrádají relevanci. S posouzením počátku běhu subjektivní promlčecí doby se však ztotožnit nelze.

Nesprávné právní posouzení věci, které dovolatel uplatňuje jako důvod dovolání [§ 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř.], může spočívat v tom, že odvolací soud věc posoudil podle nesprávného právního předpisu, nebo že správně použitý právní předpis nesprávně vyložil, případně jej na zjištěný skutkový stav věci

nesprávně aplikoval.

Podle § 32 odst. 1 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, exekutor odpovídá za škodu tomu, komu ji způsobil v souvislosti s činností podle tohoto zákona. Exekutor odpovídá za škodu i tehdy, byla-li škoda způsobena při výkonu exekuční nebo další činnosti jeho zaměstnancem; případná odpovědnost této osoby podle zvláštních předpisů tím není dotčena. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení exekutor se odpovědnosti podle odstavce 1 zproští, prokáže-li, že škodě nemohlo být zabráněno ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze na něm požadovat.

Podle § 106 odst. 1 obč. zák. právo na náhradu škody se promlčí za dva roky ode dne, kdy se poškozený dozví o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Podle odst. 2 se nejpozději právo na náhradu škody promlčí za tři roky, a jde-li o škodu způsobenou úmyslně, za deset let ode dne, kdy došlo k události, z níž škoda vznikla; to neplatí, jde-li o škodu na zdraví.

Vzhledem k tomu, že exekuční řád neupravuje promlčení nároku na náhradu škody způsobené činností exekutora, použijí se ustanovení občanského zákoníku. Z nich vyplývá kombinace dvou promlčecích dob, a to tzv. subjektivní, která běží od okamžiku, kdy se poškozený dozví o škodě a odpovědné osobě, a tzv. objektivní, jež začíná běžet od okamžiku, kdy škoda vznikla. Vzájemný vztah těchto dvou promlčecích dob je takový, že běží nezávisle na sobě a skončí-li běh jedné z nich, právo se promlčí, a to i vzdor tomu, že poškozenému ještě běží druhá promlčecí doba. Subjektivní promlčecí doba, která nemůže začít běžet dříve než promlčecí doba objektivní, se odvíjí od momentu, kdy má poškozený vědomost o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá. Její počátek se váže k okamžiku, kdy poškozený prokazatelně nabyl vědomost o tom, že na jeho úkor došlo ke škodě (nikoliv tedy jen o protiprávním úkonu či o škodné události) a kdo za ni odpovídá. To předpokládá, že se poškozený dozvěděl jak o tom, že mu vznikla majetková újma určitého druhu a rozsahu, kterou je možné objektivně vyjádřit v penězích, tak i o odpovědném subjektu. Dozvědět se o škodě znamená, že se poškozený dozví o majetkové újmě určitého druhu a rozsahu, kterou lze natolik objektivně vyčíslit v penězích, že lze právo na její náhradu důvodně uplatnit u soudu. Znalost poškozeného o osobě škůdce se pak váže k okamžiku, kdy obdržel informaci, na jejímž základě si může učinit úsudek, která konkrétní osoba je za škodu odpovědná (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 9. 1974, sp. zn. 2 Cz 19/74, publikovaný pod č. 38 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1975, obdobně zhodnocení bývalého Nejvyššího soudu SSR ze dne 23. 11. 1983, sp. zn. Cpj 10/83, publikované pod č. 3 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1984, rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 4. 2002, sp. zn. 33 Odo 477/2001, publikovaný v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu pod C 1168, rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 1. 2004, sp. zn. 25 Cdo 61/2003, publikovaný v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu pod C 2445).

Při posuzování důvodnosti námítky promlčení vycházel odvolací soud ze zjištění soudu prvního stupně, že nárok na náhradu škody, spočívající v hodnotě nemovitostí vydražených ve veřejné dražbě provedené žalovaným, uplatnil žalobce žalobou podanou k soudu dne 9. 6. 2006 a že o vzniku této škody se dozvěděl dne 21. 7. 2003, kdy mu bylo doručeno usnesení žalovaného exekutora ze dne 15. 7. 2003, č. j. DR 2/2003-19, o příklepu; v tento okamžik tedy žalobce podle odvolacího soudu nabyl vědomost o tom, že bylo rozhodnuto o změně vlastnického práva k nemovitostem ve prospěch vydražitele a že tedy své vlastnické právo ztrácí.

Podle § 76 odst. 2 zákona č. [120/2001](#) Sb. exekutor může též provést dražbu movité či nemovité věci na návrh vlastníka či osoby oprávněné disponovat s věcí. Přitom postupuje přiměřeně podle ustanovení tohoto zákona.

Podle § 30 odst. 1 zákona č. [26/2000](#) Sb., o veřejných dražbách, uhradil-li vydražitel cenu dosaženou vydražením ve stanovené lhůtě, přechází na něj vlastnictví předmětu dražby k okamžiku udělení

příklepu.

Jak vyplývá z citovaného ustanovení, cenu dosaženou vydražením ve veřejné dražbě (po odečtení složené dražební jistoty) je vydražitel povinen doplatit v určené lhůtě. Učiní-li tak, přechází na něj vlastnictví předmětu dražby, a to k okamžiku, kdy byl dražebníkem udělen příklep. Tímto okamžikem pozbývá dosavadní vlastník vlastnické právo k věci, jeho majetkový stav se o její hodnotu snižuje a počíná běžet objektivní promlčecí doba. Protože však k převodu vlastnického práva dojde pouze za podmínky, že vydražitel doplatí v určené lhůtě nejvyšší podání (zákon zde pokládá doplacení nejvyššího podání za nezbytnou podmínku, bez níž nemůže dojít k nabytí vlastnického práva k předmětu dražby vydražitelem - *conditio sine qua non*), nemůže se osoba, která takto pozbývá vlastnické právo o své újmě dozvědět dříve, než se dozví také o tom, že došlo ke splnění všech podmínek, které zákon k převodu vlastnictví vyžaduje. Subjektivní promlčecí doba tedy nemůže začít běžet od okamžiku, kdy bylo dosavadnímu vlastníku doručeno usnesení o příklepu, pokud v tu dobu ještě není jisté, zda se skutečně vydražitel stane vlastníkem vydražené věci, a to zpětně k okamžiku udělení příklepu licitátorem; samotná vědomost o příklepu ve veřejné dražbě tak ještě sama o sobě nemůže znamenat vědomost o pozbytí vlastnického práva.

Jestliže tedy v posuzovaném případě odvolací soud stanovil počátek běhu subjektivní promlčecí doby bez dalšího k okamžiku doručení usnesení o příklepu žalobci, aniž by se zabýval splněním zákonné podmínky doplacení ceny dosažené vydražením, bez něhož ke vzniku škody na straně žalobce v podobě ztráty jeho vlastnického práva k předmětným nemovitostem nemůže dojít, je uplatněný dovolací důvod naplněn [§ 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř.]. Dovolací soud proto rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2, věta za středníkem, odst. 3, věta první o.s.ř.).

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)